

фолклористи, показват, че руската романсова музика съвсем не се покрива с изконното, самобитно циганското в ромската музика. Нещо повече, в някои от сборниците, както сочат техни изследователи, няма нито една песен или музикална пиеса, която да е чисто циганска.⁴⁰ Това означава, че циганските романси и циганските народни песни (и танци) са по-различни по обхват, съдържание и същност от руския романс. При това именно вторите (циганските народни песни) съдържат и разкриват в себе си автентичното, самобитното, свързаното с понятието и явлението “циганско”. Друг е въпросът, че в редица случаи с течение на времето “циганското” се е сплело с най-популярната форма на музикален изказ в Русия - романса.

Взето в етнопсихологически план отражението от “модната вълна”, свързана през XVIII и XIX в. в. с циганския романс, е много важно. Това е така, защото то се чувства силно и в наши дни при някои особености в мотивацията и стила на музикалните изяви на циганите. Функциониращата атмосфера в прочутите средища на музикалния живот, където са се появявали, гастролирали и постоянно изявявали ромите, им е налагала те да се адаптират към господстващия музикален вкус, към различни маниери на музикално-изпълнителска (певческа и инструментална) дейност. С течение на десетилетията тази адаптация се е наслагвала трайно в ромите, ставала е “втора природа” на тяхната собствена творческа изява и реализация. Така, макар и външно неусетно, се е формирал, утвърдил и развил един **специфичен “цигански” стил**, съчетаващ в системата си различни по характер и природа разнообразни музикални подходи и стилове. Това обаче съвсем не означава, че този стил трябва да се квалифицира като кичов, семпъл и вулгарно-плагиатстващ в музикалния живот на ромите, а оттам и в музикалния живот на човечеството, към каквато квалификация отвеждат разсъжденията и оценките на някои музикални (и други) дейци от извънромски среди, а даже и сред ромските музикални дейци, инструменталисти, певци и творци.

---

⁴⁰ Виж: Сказки и песни рожденные в дороги (циганский фольклор). М., 1985, с. 12.